

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Kako se ubranimo židov?

(Konec.)

In sedaj je na vrsti tudi uže naša mila dolenjska stran. Pred nekaterimi tedni je hotel ljubljanski žid Koppmann z nekaterimi drugimi židi kupiti kosarno v Novem mestu. Hvala Bogu, ni je dobil!

Nedavno pa je knez Auersperg prodal svoj Dvor pri Žužemberku židu Tritschu; takoj moramo prašati, v kak namen se je to zgodilo? Morda bode žid koval milijone, kjer je imel Auersperg izgubo? Res je, da se židom danes marsikaj, — da vse posreči, kjer gre kristjanom vse rakovo pot, vsaj imajo židje kapital v rokah. Kogar oni hočejo uničiti materijelno, uničijo ga gotovo in brez usmiljenja. In koga nočejo uničiti židje, ki ni od rodu Abrahamovega? Tužna zgodovina poslednjih petdeset let nas uči, kako premeteno po posebnem načrtu ničujejo oni vse, kar ne izvira iz njihove krvi.

PODLISTEK.

Moli in delaj!

(Dalje.)

„Ho, od kod pa, gospod brez cilindra?“

Tako je nekega pomladnega jutra pozdravil vaški oštir Tomaža, ki se je sedaj prvič njegove krčme ognil, ne da bi ga pozdravil.

„No, ta naslov bi lahko za se prihranil! — Hm gospod brez cilindra.“

„Da, da, gospoda bi rad igral. Mislím pa, da ti ne gre dobro, kaj? Če se ne motim, Tomaž, ti bo izpodletelo. Ti hočeš našo občino uničiti, da bi lačne židovske vrabce nasitil? Tako pravijo! Pod nič skupuješ naše grunte; prodajaš jih v židovske roke. Kmete pa, ki ti prodajajo, za nos vodiš, češ, bom plačal o sv. Jurju. Pa, Tomaž, spoznali smo te! Povem ti kar naravnost, da od nas ne dobiš ne suhega dračja več na prodaj. Plačaj, potem bomo govorili! Može smo se zedinili, in ti, dragi moj, boš še debelo gledal na

Toda z ozirom na Dvor moramo še posebe povdarjati, da baš ta nakup leži v načrtu uničevanja, in le morda prezgodaj se bomo prepričali, da Tritsch ni kupil Dvora zaradi Dvora, marveč zaradi — Dolenjske! Dolenjska zadišala je židom, odkar je pritekkel v Kočevje prvi vlak. To je najnovejši plen, kateri si je izbrala krvoločna zver; naša mila Dolenjska mora izginiti v njeno žrelo, ker to leži v načrtu vesoljne židovske zarote.

In kdo bode prvi, ki bode občutil navzočnost žida na Dolenjskem? Kmet, ubogi kmet!!!

Ali je znal knez Auersperg, kako grozno nesrečo je poslal v našo milo domovino, ko je naselil žida med nami? Morda je to znal — vsaj Kranjci poznamo dobro Auersperge uže od nekdej. Najlepši uzor Auerspergov je pač „pesnik“ Anastazij Zeleneč sam, katerega okoli Krškega še dobro pomnijo!

Kako bode jel delovati žid Tritsch, da si podjarmi v kratkem času kar največ Dolenjskih kmetov, to lahko povemo vže naprej. Baš po tistem re-

koncu komedije! V vodo si skočil pa plavaj, če znaš!“

V Tomažu je vse pokalo od jeze, toda sedaj se ne more muditi, mora naprej, da bo kaj pri-mešetaril.

Delal je namreč po nasvetu agenta! Skupoval je les po hostah kmetov, in s tem si je toliko opomogel, da je res zmagal grozne obresti in tudi tu pa tam je kaj primaknil h kapitalu, da se je vsaj za spoznanje manjšal. Toda hiša brez gospodarja je človek brez glave. Tomaževa kmetija in domače delo je vedno bolj hiralo ter pešalo. Ni imel ne enega zanesljivega človeka, da bi mu pazil na pohištvo; žena je bolehala, ni se mogla ganiti iz postelje. — Hlapci in dekile so polnili svoje žepe, kakor so mogli, ker Tomaž jim je le slabo in na nedoločene obroke plačeval; polje je le površno obdelano; z eno besedo Tomaževo posestvo je šlo rakovo pot. Vsi kmetje in sosedje so z glavami zmajevali in naprej sklepali, do sledno sklepali, kam bo prišlo s Tomažem.

Eden le ni tega opazil — Tomaž sam ne!

ceptu bode deloval, kakor deluje na Gorenjskem baron Born. Najprvo se bode proglasil dobrotnikom; v njegovi tovarni in rudokopu imelo bode nekaj ljudij zaslužek, nekaj družin kratko trajajoči vsakdanji kruh. Potem si bode znal pridobiti „naklonjenost“ in zaupanje ljudstva, ker to je brez-pogojno potrebno in leži v načrtu, kmet ga bode hvalil in povzdigoval v nebo kot svojega rešitelja in rade volje mu bode prodal svojo ped zemljišč zato, da ga sprejme za — delavca v tovarno itd. in cela družina kmetova služila bode „blagim“ nameram gospoda Tritscha in njegovih „prijateljev“, katerih bode izvestno pripeljal celo tolpo sčasoma ali tudi kmalo v Dvor. Tako bode šlo to v jednem tiru dalje. — Naposled pa, ko bode ščuk dovolj v mreži, potegnili bode zviti ribič mrežo iz vode in uboge bodo capljale v poslednjih vzdihih!

Tako in nič drugače, pač pa še mnogo huje se bode godilo. In rojaki! bodite uverjeni, da ne gledam prečrno, da nikakor ne pretiravam, marveč da govorim iz lastnega prepričanja in iz izpoznanja židovstva!

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Že nekaj mesecev sèm je v našem cesarstvu najznamenitejša stvar razprava o civilnem zakonu na Mažarskem. 10. maja letos je gosposka zbornica to predlogo zavrgla. Ministerstvo je zato odstopilo, a kmalu je ravno tisto le nekoliko izpremenjeno prevzelo vlado. Predloga o civilnem zakonu je prišla v gosposki zbornici 21. junija zopet

In če je opazil kaj, vedel ni, kje je vzrok. Pustil je vse tujim rokam hlapcev in dekel, in bil je prav za prav sam pravi hlapec svojih hlapcev. Molčati je moral, ako ni hotel, da mu pobegne zadnje družinče od hiše, pa ne tiho, ampak glasno zahtevajoč zgovorjeno plačo! Plačo . . . kje naj vzame ubogi Tomaž? Torej je molčal in trpel.

Nastopila je megljena jesen!

Bolna žena Tomaževa postajala je zmirom slabeja, Zdravnik je obupal da še kedaj okreva! Napadla je revo plućnica, ter jo je pripravila na smrtno postelj. Pa še hujši udarec je zadel Tomaža. Edini sinček, brez prave postrežbe in hrane, je zbolel. O vseh svetih pokopali so najlepši up Tomažu v grob. Grozno hudo mu je bilo pri sreč, ko je stal ob grobu svojega otroka, katerega je toliko ljubil, da bi dal kri do zadnje kaplje zanj! In zdaj —! Ni ga več! Otožen je zapustil gomilo svojega ljubljence, in še bridkejše misli so ga napadale, ko je šel objokan proti domu! Oh, če še ona umerje, kaj potem? Doma nima miru. Njega, na katerega je vse upanje stavil, ni več.

na glasovanje. Sedaj pa je bila sprejeta z le štiri glasovi večine. Ako še cesar potrdi ta predlog, pride na Mažarskem civilni zakon v veljavo. To bo hud udarec za katoliško cerkev, ker njej je civilni zakon sam na sebi — divji zakon. In koliko takih zakonov bo poslej! In take zakonske zveze se bodo za vsako prazno stvar lahko razdirale. Iz tega pa se tudi lahko uvidi, koliko bo ta zakon škodoval pravosti. Največjo škodo bo imel od tega mažarski narod sam. Ze sedaj peša in propada zaradi nenravnosti. Kaj bo še le poslej, ko bo ta pregreha celo s postavo zavarovana in potrjena? Čuje se, da mislijo katoličani in pravoslavni poslati k cesarju deputacije, da ga preprosijo, naj tega sklepa ne potrdi. Vsekako pa se začne sedaj na Mažarskem hud boj med liberalno in konservativno stranko, ki se ne bo kmalu polegel. Kakor kažejo najnovejši dogodki, vodijo mažarsko vlado le židje in framasoni. Uboga dežela!

Na Moravskem se bo vršil zadnje dni meseca julija katoliški shod za moravske Čehe. Čeprav se bo vršilo vse v narodnem duhu, vendar liberalci delajo nasproti, ker bo shod „katoliški“. Mladochi močno rujejo zoper njega; Staročehi pa se ga tudi kot stranka ne udeležijo. Vkljub temu rovanju pa se bo shod brez dvoma yeličastno vršil, ker razmere so iste, kakor pri nas. Ljudstvo je še verno in zanesljivo, le sem ter tje nahujskano po slabih vodnikih. Shod pa bo razmere pojasnil in narod razdelil po načelih. In na taki trdni podlagi se bo potem lahko dalo delati uspešno.

V Pragi se še vedno plete prepir zaradi uličnih napisov, ali naj bodo le češki ali češko-

In ona, oh, ni je mogel pogledati, kajti videl je, da koščena žena tudi po njej stega svojo mrzlo roko —! Skrival se je torej in na skrivnem je dajal duška svoji žalosti v britkih solzah. In zopet se je vrnil k svoji bolni ženi, da bi ji kaj postregel.

Toda ni ji bilo treba dosti postrežbe.

Reva ni mogla več dosti govorit. S silnim trudom je spravila iz sebe kakšne besede, sape jej je zmanjkovalo. Bila je reva v smrtnih težavah. Polagala je le svojo mrzlo roko na rame svojega moža; pogledovala ga je s steklenimi mrtvaškimi očmi proseče, naj spozna svojo krivo pot, ki ga tira v propast.

Toda vse to ga ni ganilo, ostal je trd kakor kamen.

„Hm“ rekel je nekoč sam pri sebi „mislil sem, da bom še enkrat bogat, srečen človek v srečni družini, imeniten oče; namesto tega pa zijajo iz vseh oken mojega stanja le dolgovi in prihodnje siromaštvo. Mislil sem, da bom srečno živel z njo in otrokom, in zdaj, umira mi eno za drugim; jaz pa naj ostanem sam kakor staro velo

nemški. Dočim se v takem bojevanju potradi mnogo dražega časa, mnogo denarja, pa si ljudski zastopniki ne domisljajo, da je treba pred vsem gmotno stanje narodu zboljšati in nadloge, ki ga tarejo, olajšati. Toda Mladočehom resno, vstrajno delo za narod ne prija; vsa njih politika so prav za prav le neprestane burke, s katerimi se hočejo zabavati, druge pa strahovati. Ko bi se vendar enkrat tudi češkemu narodu oči odprle, da bi videl, kaki možje ga vodijo!

Kaj je novega po širokem svetu?

V sedanjih viharnih in nevarnih časih nas kak nov zločin že več ne iznenadi posebno. Toda tako hudodelstvo, kakeršno se je zgodilo na večer kresnega dne v Lijonu na **Francoskem**, mora pretresti človeka do dna duše. Neki 22 letni delavec, rodom Italijan, je smrtno ranil predsednika republike, Carnota, da je kmalu na to umrl. Ljudstvo po celi deželi je silno razburjeno na Lahe. Mnoge njih hiše so napadli in oropali. Vojaki jih morajo varovati, da se jim kaj hujšega ne pripeti. Truplo so pripeljali v Pariz. Carnota je res škoda, ker je bil v primeri z drugimi francoskimi veljaki še dokaj zmeren in trezen mož. Morilec je anarhist. Najbrže, da ga je anarhistična družba k temu prisilila v maščevanje za one kazni, katere so anarhisti zadnji čas prestali, zlasti Hevry in Vaillant. Tak umor ni prvi in gotovo tudi ne — zadnji. Dokler bo francoska vlada tako zatirala katoliško vero in pospeševala nevero, ni mogoče, da bi se obrnilo na bolje. — Naslednik Carnotu je že izvoljen. Imenuje se Kazimir Perier,

drevo. Če še njo zaneso iz hiše, poten pa tudi z mano „adijo“. Kaj čem sam na svetu? Skrb in trud zato, da se bodo drugi z mojimi žulji mastili? To je za obupati!“ — Te svoje grozne misli razodel je tudi svoji umirajoči ženi.

Kazala mu je zopet in zopet z drhtečo roko proti nebu, naj zaupa v Boga. Toda to je bilo zopet, kakor bi Tomaža z ostrimi noži zbadal. Le o Bogu nič! —

O novem letu je končala svoje trpljenje Tomaževa žena; Umrla je in zadnje besede njene so bile: „Božja volja naj se zgodi! Tomaž, moli in delaj!“ In njene svareče ustnice so se zaprle za vselej!

Celo noč je preklečal Tomaž zraven mrtvega trupla. Upil je kot bi bil nor, jokal kot dete, a tudi klel od jeze. Le molil ni.

Ko se je drugo jutro na vse zgodaj raznesla žalostna novica, da Tomaževe žene ni več, drli so sosedje skupaj, da bi molili za dobro ranjko. Radi so jo imeli, in marsikteri je natihoma vzdihnil: „Reva, dosti je pretrpela! Bog ji daj večno luč!“

ki je bil še pred par tedni predsednik zbornice poslancev.

Na **Laškem** sedaj vlada le to prerokuje, kako in kje bi mogla še kaj denarja dobiti, ker dolgovi že ne more več delati, sicer propade vse. Nedavno je neki mlad človek Crispija napadel in ranil. To je vsoda vlade, katero je krivica spravila v življenje. Razmere med Vatikanom in vlado so se zelo poostriale. Papež je že pripravljen poseči po skrajnih pripomočkih, da iztirja cerkvi pravice, katere jej vlada neprestano krati. Ako vlada ne bo toliko previdna, da se vklone, utegne zabresti v velike zadrege.

Piše se nam:

Iz **Šmihela pri Novem Mestu**. Kakor so „Dol. Novice“ že poročale, obhajal se je tukaj od 15—24. junija sv. misijon. Vodili so ga čast. gospodje lazaristi Fr. Javšovec iz Celja, ter Karol Heidrich in Urban Nežmah iz Ljubljane. Vsak dan so bile po tri pridige. Spovedovalo je vse dni po 12 do 13 spovednikov, ki so imeli vedno obilo opravila. Obhajanih je bilo nad 3000 župljanov. Vdeležba je bila vse dni ogromna, tako, da je bila cerkev mnogo pretesna. Pridige so segale poslušalcem globoko v srce; Bog daj, da bi dosegle tudi obilno uspeha. Kresno nedeljo popoldne je bil sklep misijona. Mil. gospod prošter Peter Urh so blagoslovili misijonski križ ter potem vodili velikansko procesijo, katere se je udeležilo tudi iz okolice mnogo ljudi. Hvala preč. gospodu župniku, ki so fari naklonili to veliko duhovno srečo! Bog daj velikemu in trudapolnemu delu obilno blagoslova!

Iz **Leskovca** — Znano je, da so naši vrli Leskovčani pred nekaterimi meseci ustanovili gasilno društvo, ter si preskrbeli brizgalnico, katero je vč. g.

Tomaž pa se je skrival pred prihajajočimi in odhajajočimi kakor ponočna sova. Nemirna vest mu je upila: „Ti si vzrok nje zgodnje smrti!“ In, ko so jo odnesli čez prag domače hiše, je gledal Tomaž s pobešenimi očmi kakor hudodelec, morilec svoje žene —! Šel je s potrtem srcem za trugo blage ranjce.

In — sedaj nje ni več; sedaj je sam, popolnoma sam. Na vsem svetu nima ga, ki bi ga tolažil! Obupati mu je! Pač ga je še eden tolažil in mu ponujal, da je pripravljen mu zmirom pomagati v djanju in z dobrim svetom, in to je bil g. župnik, ali — ta, ta ni zame — mislil je Tomaž. Gospod župnik in ljudje so odšli. Tomaž je zadnji — kleči, morda . . . moli! Bilo je videti kakor da bi se pogovarjal s pokopano ženo! Na tihem jo prosi odpuščanja, in slednjič udero se mu britke solze! Bile so solze žalosti, toda prepozno! —

„Naj bo“ zaječi ter odide.

(Dalje sledi.)

dekan 18. svečana blagoslovlj. Dolgo časa je počivala brizgalnica. Šele v soboto 16. junija so jo morali rabiti. Ob kakej 8. uri zvečer začel je namreč goreti z krmo napolnjeni kozolec gospodarja Ivšiča v $\frac{3}{4}$ ure oddaljeni Veliki vasi. Ko so naši ognjegasci zvedeli o nesreči, prihiteli so z nenavadno hitrostjo na kraj nesreče, omejili ogenj in tako prvič pokazali svojo spretnost. Pravijo, da je zažgal neki postopač, ker mu gospodinja ni mogla postreči z mlekom.

Dobrova 15. junija. — (Pomladanske novice). Škodljivi majevec (*Melolontha vulgaris*) nam je letos tukaj popolno prizanesel. Pri vsem iskanji in zasledovanji dobil sem do danes celih šest kebrov „majevec“. Koliko škode je ta grdoba prednostran utiškega pohribja napravila, kjer še sedaj mnoga drevesa stoje gola liki kakor v sredi zime! Rodno drevje bilo je s cvetjem kar obsuto; žal, da je bilo ob tem času preveč deževja, kar je pospeševalo razvoj „cvetarjev“ zalogi, katera je obilico cvetja uničila; pa, hvala Bogu, pri vsem tem boče brez posebne nesreče vendar-le še precej dobra jabolčna sadna letina. S hruškami in češpljami bode pa — reva. Od dné 17. aprila pa do danes imamo večinoma deževje; ves ta čas smo imeli le prav malo vedrih dni. Majeva zima nam tudi ni popolno prizanesla.

Dné 10. maja dobila je dobrovska fara novega duhovnega pomočnika, vrlega g. Antona Hribar-ja, ki se je tega dné preselil tam iz Košane le sem na Dobrovo. Bog daj temu blagemu in odkritosrčnemu gospodu povsod blagoslov in pomoč svojo. Srečna je družina, katero vodi dober, krščanski gospodar — hišni oče; še veliko srečnejša je pa fara, v katerej skrbe za časni in večni blagor svojih duhovnih ovčja skrbni, mili in vzorni duhovni pastirji. To srečo, reči se mora z vso odkritosrčnostjo, uživa sedaj lepa dobrovska fara. Le dobri Bog nam to srečo nekaljeno ohrani in v svojej milosti potrdi še mnoga, mnoga leta!

Dne 26. maja padel je po nesreči v Brezji pri Gorjupu, h. št. 10, sedem let stari sinček Janez v jamo, v katerej so apno gasili; čeravno so dečka takoj potegnili iz vrele brozge, se je revež vendar-le tako opeknel, da je po preteku 13 silno mučnih ur časa — umrl. Deček je hodil od pretečene jeseni v šolo, ter je bil letos o binškoštih v Ljubljani pri sv. birmi.

Rašča na polji in travnikih je bujna in krasna. Bog daj le skoraj ugodnih in solnčnih dni, da se blagoslov božji tudi srečno spravi pod streho!

Pretečeni teden sta bili vodi Gradašica in Horjuljska ob vednem deževju tako narasli, da sta bili pričeli že po malem prestopati svoje bregove. Le še malo več naliva, pa bili bi napravili po travnikih in na polji silne škode. Za to pot je dobri Bog tukajšnje marljivo prebivalstvo obvaroval večje škode po povodnji. Čast in hvala mu bodi za to!

Gromovitih dni bilo je tukaj od dné 13. februvarija pa do sedaj vže celih dva jset.

Zdravstvo je, bodi Bogu čast, v naši fari prav povoljno v vseh slojevih, kar naj nam Bog in pa Dobrovska Mati Božja tudi v prihodnje potrdita!

Še mali ocvirek. Je tukaj številce dobrih dušic, katere mene in moje družine že od pretečene jeseni ne morejo se svojimi obrekljivimi jeziki pri miru pustiti. Cesar nas obrekujejo, naj tudi dokažejo, sicer ostanejo sami na cedilu — sramote. No, pa tako hudobni tudi nismo, če jim to kaj dobička nese, da bi ga jim iz srca ne privoščili; če pa le vragu tlako delajo, bodi jim — neoponoščeno. Modro in pa krščansko pa to ni; pometaj vsak pred svojim pragom, pa

bode povsod vladala lepa čednost, snaga in božji mir. Konečno se pa vsem tistim dobrim dušicam v svojem in svoje družine imenu za njihova dela krščanske ljubezni, ki se pa z osmo božjo zapovedjo ravno najtesneje ne strinjajo, prav iz dna srca preiskreno zahvaljujem. Bog jih živi!

Iz La Salle III, Amerike. Drage „Dol. Novice!“ Iz našega mesta morebiti malo kedaj dobite kaki dopis. Zato sem se namenil popisati jaz naš knapovski stan.

Več časa so pripovedovali, da se bodo knapi spuntali zavoljo male plače. In res, 21. aprila se pridrvi čez 1300 knapov, ki so se spuntali. Tirjali so, da tudi mi, kar je nas v La Sallu, ne smemo delati in nam naznanili, da nobeden ne sme delati, dokler nam boljše plače ne obljubijo. Pobrli so vse mule iz jam. 24. aprila je pa zopet prišlo nekaj knapov iz Šprinkvale, ki so nas knape skup sklicali in naznanili, da se moramo 26. aprila brez izgovora zbrati, ob 3. uri pa se napotiti v Deluke, da tudi tamkaj delujočim črnim zamorcem, nigri imenovani, delo ustavimo. Ko smo omenjeni dan pojužnali, jeli smo se zbirati na določenem kraju, bili smo pa že vsi v red postavljani po štiri in štiri skupaj. Bilo nas je 1700. Hodili smo 1 uro, ko se nam pridruži zopet kacic 200 knapov. Od tod smo šli 3 ure skupno po široki cesti ter prišli do lepe ravnine. Tukaj nam vodniki velé, naj se oddahnemo, da si vsakdo svoj želodec malo pozdravi in da počakamo še drugo velikansko armado, ki šteje 2300 mož, s katero smo bili zmenjeni, da se tukaj snidemo. Kar zagledamo v daljavi velikansko množico, ki se je valila kakor deroča voda proti nam. Zastave so vihrale, bobni ropotali, godci pa godli vsakovrstne koračnice. Ko so bili že blizo, šla je naša godba unim nasproti, mi smo se pa razdelili v dva oddelka tako, da so med nami naprej šli. Ko smo bili tako vsi enkrat skupaj, začeli so nam vodniki govoriti in nas komandirati v več jezikih, kako da se moramo vesti po poti in kadar v Deluke pridemo, kajti zvedeli smo, da se nam mislijo črni nigrini zoperstaviti. Naročevali so, da naj bolj tiho hodimo, posebno pa, da streljati nobeden ne sme. Hodili smo še tri ure, potem pa do 3. ure zjutraj počakali.

Ob 8. uri so pa že začeli vodniki na svojih bistrih konjičih tekati in nam naznanjati, da moramo marširati. Bobni so začeli ropotati, godci piskati, knapi pa vriskati in peti, da se je kar vse treslo. Zdaj smo se začeli pomikati po velikanski ravnini med samim poljem; le na kake pol ure se je pokazala kaka hiša bogatega Amerikanca brez vsega družega poslopja.

Akoravno so naročevali, da naj tiho korakamo, vendar ni bilo tako. Knapci so vriskali, peli ali kar je kateri mogel. Vvrsteni smo bili večjidel tako, da smo bili enega jezika skup; zato so se slišale pesmi v vseh jezikih. Ali nobene pesmi niso bile tako gladke in mile, kakor kadar so Slovenci zapeli: „Lepa naša domovina“ itd. Med potjo sem premišljeval vsegamogočnost božjo, zakaj kadar sem se ozrl na jasno nebo, sem zagledal nad seboj ravno tiste svetle zvezde, tako imenovane „furman“ ali „veliki voz“, „šmarni križ“, „večernica“ itd. Bile so mi ravno tako nad mojo glavo, kakor kadar sem sedel jasnega večera pred svojo rojstno hišo na Dolenjskem. Okolu 10. ure je priplavala blede luna ter vzela svetlim zvezdicam nekoliko svetlobe; mislil sem si, do zdaj si svetila moj rojakom na Dolenjskem, ker ravno tačas se je pri vas že danilo; zdaj pa sveti nam ubogim trpinom, ki pa moramo tako v daljnem kraju kakor na vojni

biti. — Ob 11. uri smo dospeli do velikega prostora, na katerem je bilo veliko kuriya. V velikih krajih so naredili ogenj ter se greli, ker čakati smo morali štiri ure.

Ko je bila 3 ura, so začele trompete peti, bobni ropotati, vodniki pa na čilih konjičih med nami letati; dajali so znamenje, da moramo vstati in naprej marširati, da pridemo v Deluke tisti čas, ko bojo knapi na delo šli. Zdaj smo se jeli spravljati v vrste po štiri in štiri skupaj. Naprej so jahali konjiki, za njimi godci z zastavo. Tako smo korakali eden za drugim s petjem in vriskanjem dobri 2 uri. Prišedši v mesto okoli 6. ure, je ljudstvo skupaj vrelo, moški, žene in otroci ter klicali: „alo! alo!“ Tudi tisti knapi, ki so se mislili vstaviti, so nam roke podajali v znamenje, da so prijatelji naši.

Ko smo se malo skupaj spravili (seveda kmalu se ni bilo mogoče, kajti dve uri so nepretrgano vedno v mesto hodili) smo zbor naredili in jim prepovedali, da ne sme nobeden premoga kopati, ako bi še dalje delali, bomo zopet prišli ter vse razbili, jame zasuli, če bodemo pa katerega knapa dobili, bo prejel pa plačilo.

Ura je bila že deset, ko so se nam želodci oglasili, da bi v sé radi kaj dobili, ali žalibog vse gostilne bile so zaprte; ni bilo moč nič dobiti. Povelje je prišlo, da če ne odprejo, bodo s silo dobili kar bodo potrebovali. Na to so se odprle gostilne, da se je vsakteri malo pokrepčal. Ko so nam delavci obljubili, da ne bodo delali, začeli smo se pomikati proti kolodvoru, kjer so nas že čakali velikanski vagoni, v katere smo se natlačili, da smo bili kakor vžigalice v škatljici. Ko smo se tako vredili, je zažvižgala lokomotiva ter nas z veliko hitrostjo pripeljala domov v La Salle. Pozdravljeni rojaki; Jože Debevč.

(Opomba uredništva.) To pismo spričuje, kako bridka je osoda mnogih naših rojakov v Ameriki. Namesto da bi si služili doma pošten kruh, pa morajo v tujini služiti in robovati brezvestnim židom, ki delajo le za svoje žepe. Ta dopis je glasen opomin vsem: „Ne hodite v Ameriko!“

(Dostavek.) Dobili smo še neki dopis iz Amerike in sicer iz mesta Crested Butte, Collo. Le-ta nam poroča, da se tamošnji Slovenci prav dobro počutijo, da pri njih ni štrajkov in drugih nadlog, katere stiskajo slovenske Amerikance drugod, ker je dovolj dela, a tudi plača taka, da se lahko shaja. Čeprav ta dopisnik svoje razmere jako hvali, vendar tudi on priznava, da v Ameriki ni več tako dobro, kakor je bilo še nedavno, a upa tudi, da se kmalu obrne na bolje. Bog daj! Dotlej pa: „Ne v Ameriko!“

Domače vesti.

(Premeščanje). Č. g. Ignacij Žitnik, deželni poslanec in stolni vikarj je imenovan kaznilničnim kuratom na ljubljanskem gradu. Čast. gospod Martin Kerin, kapelan v Črnomlju je šel zaradi bolezni včasni pokoj. Namesto njega je prišel v Črnomelj čast. gosp. Anton Medved, kapelan v Semiču in gospod administrator Samide je dobil župnijo Reko na Kočevskem.

(Promoviranje.) Naš rojak, deželni poslanec g. Ignacij Žitnik je bil danes teden 24. junija promoviran za doktorja filozofije. Slavnost se je vršila v cerkvi S. Maria sopra Menerva pri oltarju svetega Tomaža Akvinskega. Isti gospod je imenovan za duhovna pri jetnikih na ljubljanskem Gradu. Častitamo!

(Mestna hranilnica v Novem mestu) je prejela od 1. maja do 30. junija na vlogah na 100 knjižic 18418 gld. 65 kr., izplačala je na 9 knjižic popolnoma 102 gld. in na 1 delni znesek 19 gld. 33 kr. Prošenj za posojila je bilo do 30. junija rešenih 61, in sicer, nekaj se jih je odklonilo, drugim pa dovolila primerna posojila. Posojil se je izplačalo 19 strankam 7420 gld.

(Dijaška kuhinja v Novem Mestu). Potrebna zidarska dela so skorej dovršena; do srede tega meseca bode nov oddelek hiše popolnoma izvršen. Stavba je lepa, gotovo v olepšavo mesta. Troški za prizidanje bodo znašali okoli pet tisočakov; ali potem bode skrbeti še za kuhinjsko opravo, omizje itd. Podporno dijaško društvo ne bode zmoglo tolicih troškov; radi tega izreka odbor za vstanovitev dijaške kuhinje najtoplejšo zahvalo vsem blagim prijateljem mladine, ki so doslej vže vslišali njegovo prošnjo za podporo, a prosi ob jednom: ne pozabite ubogih novomeških dijakov še drugi, katerim je Bog dal časnega premoženja! Spominjajte se dijaške kuhinje v Novem Mestu! — Darovi se bodo naznanili v „Dol. Novicah“ in pozneje tudi po družih listih slovenskih.

(V Šmihelu) pri Novem Mestu so obhajali sveti misijon. Vodili so ga skozi deset dni oo. Lazaristi iz Ljubljane z najboljšim vspehom. Dasi je bilo ta čas dela le preveč, zlasti še radi slabega vremena, se je vendar le pobožnega ljudstva kar trlo pri vnetih govorih častitih gospodov. Bog daj, da ostane trajen obilni plod, kojega je rodila ta pobožnost!

(Posebni vlak) pojde iz Novega Mesta do postaje Otoče pri Brezjah v nedeljo 8. julija zjutraj ob pol tretji uri. Plača se za tje in nazaj samo 2 gld. to je skoro samo polovica navadne vožne cene. Sveto mašo bode opravil na Brezjah ob 8. uri duhoven, ki bode vlak spremljal. — Odhod iz Brezja, to je iz postaje Otoče ob 1. uri popoldne, ter dospe vlak v Ljubljano ob pol 3. uri; v Ljubljani se pomudijo romarji lahko tri ure. Ob polu 6. uri odrine vlak zopet iz Ljubljane, ter dospe v Novo Mesto ob 9. uri. — Karte se dobivajo pri gosp. Anton Kosu v Novem Mestu in tudi v bukvarni J. Krajca in na kolodvoru pa pred odhodom vlaka. Vstopi se lahko v Novem Mestu ali pa v Mirni Peči. Vozil bode tudi I. in II. razred; umé se, da primerno po viši ceni. — Porabite lepo priliko za romanje na znamenito Božjo pot!

(Božji rop.) Pretekli teden so neznani tatovi po noči vlomili v farno cerkev na Suhorju. Odprli so tabernakelj, ukradli ciborij s sv. hostjami, iz cerkvene omare pa so vzeli kelih in čolnič s kadihom.

(50 letnico) svoje poroke sta obhajala na kresni dan tukaj dobro znani zidar Rok. Zagorec, v 83. letu in njegova žena Ana pa 76 let. Oba sta še trdna.

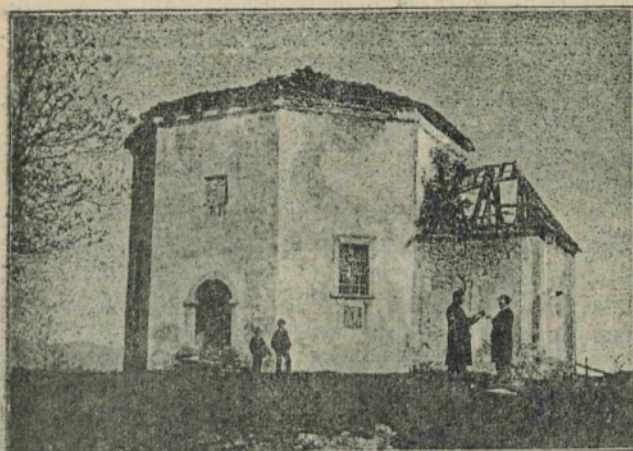
(Birna.) Prevzvišeni gospod knezo-škof bode birmovali: 8. julija v Šmartnem pri Litiji, 9. pri Sv. Križu, kjer bodo posvetili tudi novi veliki oltar, 10. v Štangi, 11. v Zagorju ob Savi, 12. v Boštajnu.

(Strelne vaje) se začno pri Krškem v začetku julija.

(V Topli Rebri) nad Žužemberkom je bil od 10.—17. junija sv. misjon. Vodil ga je jezuit o. Frančišek Doljak. Udeležba je bila jako velika, ne samo iz domače fare, temuč tudi iz sosednih.

(Cesta Sodražica-Hrib se je jela graditi.

(Slavnost desetletnice) slov. delavskega pevskega društva „Slavec“ in sestanek narodnih pevskega društva vršil se bode 7. in 8. julija v Ljubljani.

Kapelica Božjega groba pri Novem Mestu.

Mnogim častitim bralcem „Dol. Novic“ je gotovo znana kapela Božjega groba, ki stoji tik Grmskega gradu blizu Novega Mesta ob cesti, ki pelje v Metliko. To kapelo je postavil l. 1675 grmski posestnik baron Volbenk Ferdinand Mordax. Pred nekaj leti se je ta krasna stavba precej poškodovala in poslej razpada vedno bolj. Škoda velika bi bila za to kapelo, ki je lepa središčna stavba, kakoršnih na Kranjskem ni mnogo. Da se otme razpadu, kupil jo je nedavno g. J. Krajec, tiskar v Novem Mestu, ki jo bo skušal popraviti, da se bo zopet moglo v njej maševati. Že pred sedmimi leti je v družbi nekaterih novomeščanov resno na to delal, a zaradi nekkih neprilik se je stvar opustila. Gospod Krajec pa bo v to svrhu potreboval precejšnjo svoto denarja. Zato opozarjamo vse čč. bralce „Dol. Novic“ in druge prijatelje cerkvenega stavbarstva in sploh vse Dolenjce, da mu blagovolijo pomagati s kakim doneskom pri tem lepem podjetju. Popravilo se bode najpreje toliko, da bo kapela pod varno streho; potem pa se bo delalo počasi naprej, čim več milodarov dobi kapela.

Gospod nadinženir in konservator Leinmüller, kateri se je mej tem časom v Maribor preselil, je, pripoznaje lepoto in starinsko vrednost stavbe, isto podpora e. kr. centralne komisije na Dunaju priporočil, ter podrobne načrte predložil. Tudi mnogo drugih dobrotnikov se je oglasilo, ki so darovali les za streho, ali ga pa brezplačno vozili; njih imena se priobčijo pozneje.

To poslopje stoji na nekolikem višku, kjer bi se s časoma utegnilo narediti lepo sprehajališče. Vsekako bo ta kapela lep kras novomeške okolice in zanimiv spominek iz starih časov. Zato zlasti Novomeščanom, Smihelčanom in bližnjim okoličanom toplo priporočamo to podjetje v podporo. Božje plačilo za ta blag, svet namen ne bo izostalo.

V Novem Mestu,
v praznik sv. Petra in Pavla 1894.

Uredništvo „Dol. Novic“.

Loterijske številke.

Gradec	16. junija	76	49	1	53	70
Trst	23. „	85	54	52	14	61

Oznanilo.

V Semiču se bo napravil nov oder na cerkev, katera se bo pokrila z vkladnimi strešniki (Falzziegel) turn pa z belo ploščevino (Weissblech). Vse delo je cenjeno 3411 gld. 78 kr. in sicer:

tesarsko delo z vso pripravo in vožnjo	vred	2122.03 gld.
kovaško oziroma ključavničarsko delo	140.—	„
kleparsko delo	1149 75	„

Licitacija vršila se bode 16. julija 1894 ob 10. uri dopoldne v občinski hiši v Semiču. Vadija položiti je 10%. Načrt in natančnejši pogoji so na ogled pri g. županu Ivanu Sušteršiču.

Načelnik stavb. odbora:

(127)

Anton Aleš, dekan.

Oklic.

Na prošnjo podpornega društva onemoglih duhovnikov dijeceze ljubljanske se odredi prostovoljna prodaja poprej gospod dr. Janez Semenovega zemljišča na Podgorici št. 12, obstoječega iz stanovalne hiše, gospodarskega poslopja, travnikov in njiv, na 12. julija t. l. popoldne ob 2. uri na licu zemljišč.

Skupilo se bode obrnilo v korist podpornega društva.

Posestvo je cenjeno na 1700 gld. Dražbeni pogoji se zamorejo upogledati v uradnih urah pri podpisanem sodišču, in se bodo objavili pred prodajo.

C. kr. okrajno sodišče Mokronog

dne 26. rožnika 1894.

(132)

Zahvala.

Midva podpisana Matija in Urša Vovko iz Zajčjega vrha sva imela svoja poslopja pri banki „Slaviji“ zavarovana. Ta poslopja sta dne 2. aprila 1894 pogorela in slavna banka „Slavija“ je nama odškodnino, akoravno po pravilih nisva imela do iste nobene pravice, ker nisva premembe posesti naznanila, točno in brez odbitka izplačala.

Čutiva se torej dolžna banki „Slaviji“ izreči tem potem najino najiskrenejšo zahvalo, ter njo kot skoz in skoz pošteno in solidno, vsakomur najgorkeje priporočava.

Novo mesto dne 21. maja 1894.

Matija Vovko, Urša Turk omož. Vovko. Janez Florjančič, priča,
Perko, priča.

(126)

Zahvala.

Dne 2. aprila 1894 pogorela je skoraj vsa vas Zajčjivrh do tal. V tej nesreči je bila sreča, da smo imeli svoja poslopja, če tudi za majhno svoto zavarovani pri banki „Slaviji“.

Slavna banka „Slavija“ je škodo takoj dala pregledati ter je brez odbitka vso odškodnino točno izplačala. Zatorej jej izrecimo tem potem najiskrenejšo zahvalo in jo vsacemu kot solidno in pošteno zavarovalnico priporočamo.

Novo mesto dne 30. aprila 1894.

Martin Luzar, Fran Turk, Fran Šašek, Matija Šašek, Jožef Turk, Janez Mežnar, Jožef Turk, Ana Udovič, Jože Šašek.
Perko, priča, J. Kastelic, priča.

(125)

Zahvala.

Podpisani se prav pristréno zahvaljuje vrlim meščanom in gospodom uradnikom iz Novega mesta za mnogobrojni dvakratni obisk, ter se prav uljudno priporoča prečastitemu občinstvu še za daljno naklonjenost, zatrjevaje ga točne in cene postrežbe.

Velka Loka 17. junija 1894.

Miha Schleipach,

(136)

gostilničar.

Vabilo.

(130)

Za popravo župnijske cerkve v trgu Mokronog je za tesarske, zidarske, kleparske in kamnosekarske dela odmenjenih fl. 984. — Podjetnike vabi na 5. julija ob 9. dopoldne k licitandi

ODBOR.

Beček

sprejme se takoj v špecerijsko in železninsko prodajalno pri Fran Kastelicu v Kandiji pri Novem mestu.

Velika množina O v s a in veliko prav dobrega vina je ceno na prodaj na Bajnofu pri Novem mestu.

Naznanilo.

Jednonadstropna hiša s prodajalnico z mešaním blagom vred, s tremi sobami, z vrtno, živinskim in prešičjim hlevom, poleg glavne ceste, jedno uro od trebanjske železniške postaje, se dá s 1. septembrom v najem.

(117-2)

Natančneje pove
upravništvo „Dol. Novic“.

Gostilna pri „Virantu“
na Jakobovem trgu št. 2, v Ljubljani.

Podpisani priporoča svoje izvrstna vina, jedila in novo opravljene sobe za tujce po prav nizki ceni. Naznanja tudi, da k vsakemu vlakcu (na Dolenjski kolodvor [Grünberg] pri Ljubljani) pošilja hlapca, da prenaša tovore.

Velik vrt in kegljišče na razpolago.

K obilnemu obisku se priporoča
s spoštovanjem

Avgust Weixel.

(138-1)

(130-1)

Naznanilo!

Opozarjam slavno občinstvo na veliko svojo zalogo slovenskih molitvenikov, katere sem vsled razpusta gosp. Ign. Knittel' nove tvrdke v Inomostu prevzel na ondotni razprodaji. Le na ta način mi je mogoče po jako znižani ceni oddajati:

Molitvenike za mladino z marmorn. obrezo, komad po 16, 20 in 24 kr. in z zlato obrezo po 30 kr.

Molitvenike za odrasčene z zlato obr., komad po 40 kr. in iste vrste kovane po 50 kr.

Dalje se dobijo pri meni po jako nizki ceni iste založbe molitveniki n. pr. „Marija naša pomočnica“, „Ključ nebeški“, „Tolažba nebeška. Vse krasno izgotovljene.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Turk,

knjigovez in knjigotržec v Ljubljani. Dunajska cesta.

Manjše stanovanje z dvema sobama se išče za družino brez otrok. Blagovoljne ponudbe se prosijo na opr. „Dol. Novic“.

Franja Ropas

naznanja s tem, da je otvorila v Kutnarjevi hiši št. 78, svojo

prodajalnico z moko in prekajenino

ter se priporoča slavnemu občinstvu s pristavkom, da bode vedno najboljše blago po nizki ceni na razpolaganje. (120-2)

Hiša na prodaj.

V Podhosti št. 12 pri Toplicah je na prodaj hiša, ki obsega dve veliki sobi, kuhinjo in vežo obokano, 2 kleti, 1 klet in hlev za par živine, tudi obokan, V gornjem nadstropju 1 sobica. Pri hiši je 1 oral vrta s sadnjim drevjem in kegljiščem.

Opanke

Opanke

po

najnižji ceni in velikej zalogi

ima

Tone Virant,

v Novem mestu.

(118-2)

Opanke

Pivovarna bratov Koslerjev

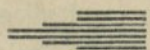
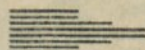
v Ljubljani

priporoča svojo priznano izborna in najbolje vležano pivo katero je bilo pri mejnarodni razstavi živil na Dunaju 1894

 z zlato svetinjo

odlikovano; kakor vležano mareno in izvozno pivo in pivo v steklenicah

z zagotovitom

 točne in najsolidneje postrežbe.

Mlin s 4 tečajji, stopami in žago

se dá v Št. Rupertu na Dolenjskem na 3 leta v najem. Najemniki naj se oglasijo do 1. avgusta pri gospej Sofiji Skedl, odvetnikovej vdovi v Novem mestu. (119-2)

Proda se prostovoljno hiša v Novem mestu (Kandija) št. 42. V njej je 7 sob, 2 kleti in delavnica, okoli nje pa blizu 700 \square m vrta. Hiša je prav pripravna za kakega obrtnika, zlasti za usnjarijo, katera obrt se je v njej več let izvrševala. Natančni pogoji se izvedo v hiši samej. (114-2)

Zemljišče na prodaj

v Razdrtem, Št. Jernejske fare, obstoječe iz hiše in gospodarskih poslopij v dobrem stanu, dalje nad 20 oralov njiv, travnikov in hoste.

Več pove lastnik

(118-2)

Matija Rajer.

Razdrto, pošta Št. Jernej.

Ludovik Smole,

(79-5)

trgovec v Sevnici,

prodaja

Živic-ove škropilnice proti peronospori po fabriški ceni in pravo modro galico, tudi nože, klešče ter gumi za cepljenje ameriških trt.

Ravno tam se tudi dobi vsakovrstno kmetiško in rokodelsko orodje, kakor tudi vsakovrstna železnina po nizki ceni in lepi nagrobni križi, na katere se tudi napis preskrbe.

V najem ali na račun se da

gostilna v Metliki

ki obsega tri sobe, kuhinjo in klet. Naslov lastnika pove vredništvo „Dol. Novic“. (134-1)

Oves

(128-1)

proda po ugodni ceni Stalcer v Kandiji.

Nov mlin

na prodaj pri Gracarjevem turnu, izvrstno delan, na eno kolo, 4 tečaje. Notri eno kolo leseno, eno železno. Več se zve pri Anton Gornik, v Zapužah pošta Št. Jernej. (124-1)

F. P. Vidic & Comp.

v Ljubljani, Slonove ulice,

 priporočajo po najnižji ceni

 Zarezane strešnike (Falzziegel), pripoznano najboljše kakovosti.

Lončene peči v vseh barvah in oblikah, Chamottne in portland-cementne plošče za tlak,

Cevi iz kamenine za vodovode in stranišča, Asfaltni in terrazzo-tlak,

Nasadi za dimnike iz kamenine, Carbolineum, Strešni lepilni papir,

Cevi odvodnice (drainage), Neizgorljive opeke, ploče in moka,

Romanski in portlandski cement, Stavbinski okraski, isto tako vsi v stavbinsko stroko spadajoči predmeti. (123-2)